

CSM a dat aviz negativ proiectului de modificare a pensiilor magistraților

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) a dat aviz negativ, marți, proiectului de lege aflat în dezbatere la Camera Deputaților privind modificarea pensiilor magistraților.

Proiectul cu privire la pensiile magistraților, inițiat de liderii coaliției de guvernare, prevede ca, începând cu data de 1 ianuarie 2026, judecătorii, procurorii, judecătorii de la Curtea Constituțională, magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție și de la CCR, precum și personalul de specialitate juridică se pot pensiona și pot beneficia de pensia de serviciu dacă îndeplinesc condiția de vechime de minimum 25 de ani realizată numai în aceste funcții, precum și condiția de vârstă de cel puțin 48 de ani.

De asemenea, se prevede să se atingă eșalonat vârsta de 65 ani la pensionare pentru magistrați în 2045.

Într-un comunicat de presă difuzat marți, CSM explică de ce a dat aviz negativ acestui proiect:

* intervenția normativă este lipsită de orice justificare, întrucât solicitarea Comisiei Europene din 25 martie 2025 nu a vizat modificarea condițiilor de pensionare a magistraților stabilite prin Legea nr. 282/2023;

* prin această lege, care a intrat în vigoare la data de 01.01.2024, au fost modificate substanțial condițiile de pensionare a judecătorilor și procurorilor, fiind stabilite: creșterea vârstei de pensionare la 60 de ani; vechimea de 25 de ani doar în funcțiile de judecător, procuror, judecător de la Curtea Constituțională, magistrat-asistent și personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, fiind eliminate vechimile în alte funcții juridice prevăzute de legislația anterioară; baza de calcul ca fiind 80% din venitul brut din ultimele 48 de luni; plafonarea pensiei la venitul net; creșterea etapizată a vârstei de pensionare până la 60 ani, respectiv cu câte 4 luni în fiecare an; o perioadă de tranziție în care mai poate fi valorificată o perioadă de vechime în alte funcții juridice de maxim 5 ani (care scade etapizat la 4 ani, 3 ani, 2 ani, 1 an);

* o nouă intervenție normativă cu privire la condițiile de pensionare, după doar un an de la reforma realizată prin Legea nr. 282/2023, este de natură să afecteze stabilitatea cadrului normativ și să atragă consecințe grave asupra activității sistemului judiciar;

* plenul Consiliului Superior al Magistraturii consideră că această propunere legislativă are potențialul de a submina grav funcționarea sistemului judiciar pe termen scurt și lung, în principal prin afectarea resurselor umane, atât din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ;

* resursele umane reprezintă un domeniu critic al sistemului judiciar (monitorizat și de Comisia Europeană în raportul anual privind statul de drept), în special după perioada 2021-2023, când a avut loc un fenomen masiv de pensionari (aproximativ 1.000 judecători pensionați din aproximativ 4.000 de funcții, respectiv aproximativ 560 procurori pensionați din aproximativ 2.250 de funcții), în contextul unei instabilități legislative similare legate de statutul magistraților;

* majoritatea covârșitoare a judecătorilor de la Înalta Curte de Casație și Justiție, precum și mulți dintre judecătorii și procurorii de la celelalte instanțe și parchete îndeplinesc deja condițiile de pensionare, iar orice nouă incertitudine în privința statutului lor ar genera plecări masive din sistem, cu consecința destabilizării grave a resurselor umane;

* astfel, în prezent, 75,45% dintre judecătorii instanței supreme îndeplinesc condițiile de pensionare, iar la nivelul curților de apel acest procent este 23,92%. La aceștia se adaugă 11,61% dintre judecătorii de la tribunale și 3,3% dintre judecătorii care funcționează în cadrul judecătoriilor. În același timp, în prezent, 17,26% dintre procurorii

care funcționează la PICCJ, DNA și DIICOT îndeplinesc condițiile de pensionare, în timp ce la nivelul parchetelor de pe lângă curțile de apel, acest procent este de 19,81%, la parchetele de pe lângă tribunale procentul - 11,27%, iar la parchetele de pe lângă judecătorii - 3,71%.

* numărul acestora va crește în perioada următoare, astfel încât la data de 31.12.2025 vor îndeplini condițiile de pensionare 79,23% dintre judecătorii de la Înalta Curte de Casație și Justiție, 31,35% dintre judecătorii de la curțile de apel, 16,10% dintre judecătorii de la tribunale și 4,42% dintre cei de la judecătorii. În același timp, la aceeași dată vor îndeplini condițiile de pensionare 22,20% dintre procurorii de la PICCJ, DNA și DIICOT, 27,02% dintre procurorii de la parchetele de pe lângă curțile de apel, 14,55% dintre procurorii de la parchetele de pe lângă tribunale și 5,18% dintre procurorii de la parchetele de pe lângă judecătorii;

* demersul normativ propus, care survine la doar un an de la reforma realizată prin Legea nr. 282/2023, încalca principiul securității juridice și al încrederii legitime și creează discriminări între generații de magistrați, conducând la mai multe regimuri succesive de pensionare total diferite, fără justificări raționale și obiective;

* plenul CSM constată că, în condițiile în care propunerea legislativă ar fi adoptată, s-ar ajunge la co-existența a trei regimuri de pensionare a magistraților semnificativ diferite, prin efectul adoptării unor reglementări succesive într-un interval de timp atât de scurt, care plasează în derizoriu principiile stabilității și securității juridice;

* propunerea legislativă afectează principiul securității juridice și previzibilitatea normativă și din perspectiva modului în care reglementează etapizarea condiției referitoare la vârsta de pensionare, până la atingerea vârstei de 65 ani preconizată prin acest demers normativ;

* modificările legislative repetate, realizate la intervale scurte de timp, care au ca obiect drepturile judecătorilor și procurorilor, încalca grav atât principiul securității juridice, cât și, ca o consecință, principiul protecției așteptării legitime.

CSM adaugă că reducerea cuantumului pensiei la 65% din veniturile realizate în ultimele 48 luni de activitate, față de 80% cât este în prezent, este în mod evident contrară jurisprudenței Curții Constituționale, care a statuat în mod constant că legiuitorul este ținut să respecte principiul independenței justiției, sub aspectul securității financiare a magistraților, care impune asigurarea unor venituri din pensii apropiate celor pe care magistratul le avea în perioada în care era în activitate.